

Skuteczniej, prościej i taniej - nowelizacja prawa w zakresie ochrony zadrzewień i terenów zieleni

2015-07-21

Skuteczniej, prościej i taniej - nowelizacja prawa w zakresie ochrony zadrzewień i terenów zieleni

Autor: Monika Jakubiak, Katarzyna Pliszczyńska, Data: 21.07.2015 r.

Obniżenie opłat i kar administracyjnych za usunięcie drzew lub krzewów, zróżnicowanie wysokości kary w zależności od okoliczności sprawy, poprawa jakości nowych nasadzeń - to podstawowe zmiany wprowadzone ustawą podpisaną właśnie przez Prezydenta RP.

20 lipca br. Prezydent RP podpisał ustawę o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Celem wprowadzenia nowych przepisów jest usprawnienie funkcjonowania samorządów, w tym w zakresie ochrony oraz usuwania drzew i krzewów, uregulowanych w ustawie z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Wprowadzone w ustawie o ochronie przyrody zmiany dotyczą przede wszystkim obniżenia wysokości opłat za usunięcie drzew lub krzewów oraz kar administracyjnych z tym związanych, zróżnicowania wysokości kar w zależności od okoliczności sprawy oraz poprawy efektywności nasadzeń zastępczych za usunięte drzewa i krzewy.

"Zmiany w przepisach pozwolą nam unikać sytuacji, w których ktoś musi zapłacić karę nieproporcjonalnie wysoką do wyrządzonej szkody, na przykład za wycięcie złamanego drzewa, które zagrażało jego bezpieczeństwu. A przecież życie ludzkie powinno być priorytetem" - mówi Piotr Otawski, Główny Konserwator Przyrody. "Do tej pory przepisy przewidywały obowiązek nałożenia kary pieniężnej w sztywno określonej wysokości, bez względu na okoliczności. Nowe przepisy uelastyczniają prawo w tym zakresie".

Co istotne, ustawa wprowadziła nową metodę obliczania opłat za usuwane drzewa, odzwierciedlającą koszt odtworzenia drzewa o podobnej wielkości, ze zróżnicowaniem ze względu na lokalizację, np. tereny wiejskie i zurbanizowane. Dla przykładu, opłata za usunięcie świerka pospolitego o obwodzie 100 cm (na wysokości 130 cm), rosnącego w parku wyniesie ok. 9 600 zł, podczas gdy obecnie wynosi ok. 18 000 zł. Niebawem do konsultacji społecznych trafi projekt rozporządzenia Ministra Środowiska precyzujący wysokość opłat. Uwaga: osoby fizyczne nie poniosą opłat, jeżeli uzyskały zezwolenie na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W wyniku nowelizacji ustawy o ochronie przyrody zostały również określone wielkości obwodów pnia drzew (a nie jak dotychczas ich wieku), które podlegają obowiązkowi uzyskiwania zezwolenia. W ten sposób każda osoba będzie mogła w prosty sposób sprawdzić, czy konieczne jest zezwolenie na wycinkę drzewa.

W celu uproszczenia systemu ochrony zadrzewień zniesiono także obowiązek uzyskiwania zezwolenia na usuwanie krzewów z ogrodów przydomowych i powalonych lub złamanych przez wiatr drzew, które będą mogły być usunięte przez właściwe służby lub po oględzinach pracownika urzędu gminy. Ponadto wprowadzono zwolnienie z opłat (ale nie zezwoleń) w przypadku usuwania tzw. samosiewu z nieużytkowanych gruntów.

Zniesiony został również obowiązek uzyskania zgody na usunięcie drzew i krzewów przez wszystkich właścicieli lokali, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych. W przypadku dużych spółdzielni spełnienie tego wymogu często było bardzo czasochłonne i skomplikowane. Za to spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe będą miały obowiązek poinformowania mieszkańców o planowanej wycince drzew i krzewów, przynajmniej 30 dni przed złożeniem do urzędu wniosku w tej sprawie. W ten sposób społeczeństwo zyska nowy instrument w zarządzaniu zielenią na terenie zamieszkiwanych przez nich osiedli.

"Zmiana regulacji prawnych w zakresie ochrony oraz usuwania drzew i krzewów oznacza zdecydowanie sprawniejszą i prostszą drogę do uzyskania zezwolenia. To uproszczenie systemu ochrony jest z drugiej strony sposobem na jego uszczelnienie i poprawę funkcjonowania" - komentuje Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska - Michał Kielsznia. "Transparentne przepisy to kluczowe narzędzie w zarządzaniu ochroną środowiska naturalnego" - podkreśla Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

"Nowe przepisy to nie tylko ułatwienia w uzyskiwaniu zezwoleń na usuwanie drzew, lecz także zwiększona ich ochrona" - zaznacza minister Otawski. Ustawa zapewni ochronę zadrzewień przed niepotrzebną wycinką w sytuacji, gdy inwestycja nie jest realizowana, np. ze względów finansowych. Z tego powodu drzewa i krzewy będą mogły być usunięte tylko na dalszym etapie przedsięwzięcia, tj. gdy inwestor uzyska już pozwolenie na budowę.

Zgodnie ze zmianą ustawy marszałek województwa stał się nowym organem właściwym do wydawania zezwoleń w przypadku nieruchomości należących do miast na prawach powiatu, co dotyczy łącznie 66 miast. W ten sposób, niezależny organ będzie wydawał zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów oraz nakładał kary w tym zakresie.

Rozwiązana została również sprawa niewłaściwie prowadzonej pielęgnacji koron drzew, tzw. ogławiania, które niszczy drzewa. Zgodnie z nowymi przepisami usunięcie powyżej 30% korony będzie podlegało karze za uszkodzenie drzewa w wysokości 60% opłaty za usunięcie drzewa, a powyżej 50% korony będzie uznawane jako zniszczenie drzewa, za co kara wyniesie 2-krotność opłaty. Ogławianie drzew tylko w wyjątkowych sytuacjach nie powoduje ich znacznego osłabienia - przykładem może być obcinanie gałęzi tradycyjnie ogłowionych wierzby czy ozdobne kształtowanie młodych drzew.

Przepisy ustawy o ochronie przyrody dotyczące ochrony terenów zieleni i zadrzewień nie były zmieniane w sposób systemowy od momentu uchwalenia pierwotnego tekstu ustawy, czyli od 2004 r. Zmiany, które w tym czasie wprowadzono, odnosiły się jedynie do niektórych zagadnień, m.in. do ochrony zadrzewień przydrożnych czy do pielęgnacji koron drzew. Zrodziło to potrzebę aktualizacji przepisów i uwzględnienia w nich postulatów zgłaszanych do resortu środowiska przez osoby prywatne, samorządowców i parlamentarzystów.

Celem zmian jest również wypełnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 1 lipca 2014 r., w którym Trybunał uznał art. 88 ust. 1 pkt 2 i art. 89 ust. 1 w poprzednim brzmieniu ustawy o ochronie przyrody, za niekonstytucyjne.

Zmiany w systemie ochrony zadrzewień zostały przygotowane w oparciu o opracowanie Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa. W 2013 r. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska przeprowadziła debatę nad propozycją nowych regulacji, w której uczestniczyły środowiska naukowe, jednostki samorządu terytorialnego i organizacje pozarządowe.

Więcej www.gdos.gov.pl/ochrona-zadrzewien

Dodatkowych informacji udziela:

Monika Jakubiak-Rososzczuk
rzecznik prasowy Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska
tel.: 783-923-727
e-mail: Monika.Jakubiak@gdos.gov.pl

Katarzyna Pliszczyńska
rzecznik prasowy Ministerstwa Środowiska
tel.: 693-100-798
e-mail: kpliszcz@mos.gov.pl